

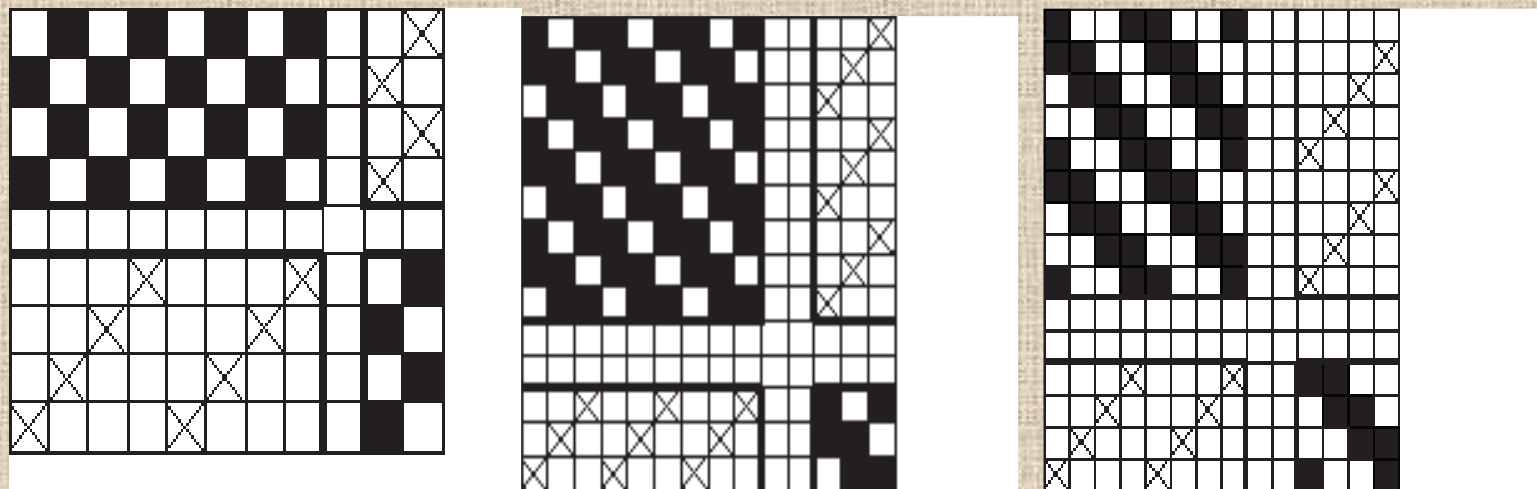
Ornamentu albumi un vēveru grāmatas Latvijas kultūras telpā

Aija Jansone Dr. hist.

30.10.2018. Rīga

Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošā pētniece
Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Etnogrāfijas nodaļas vadītāja

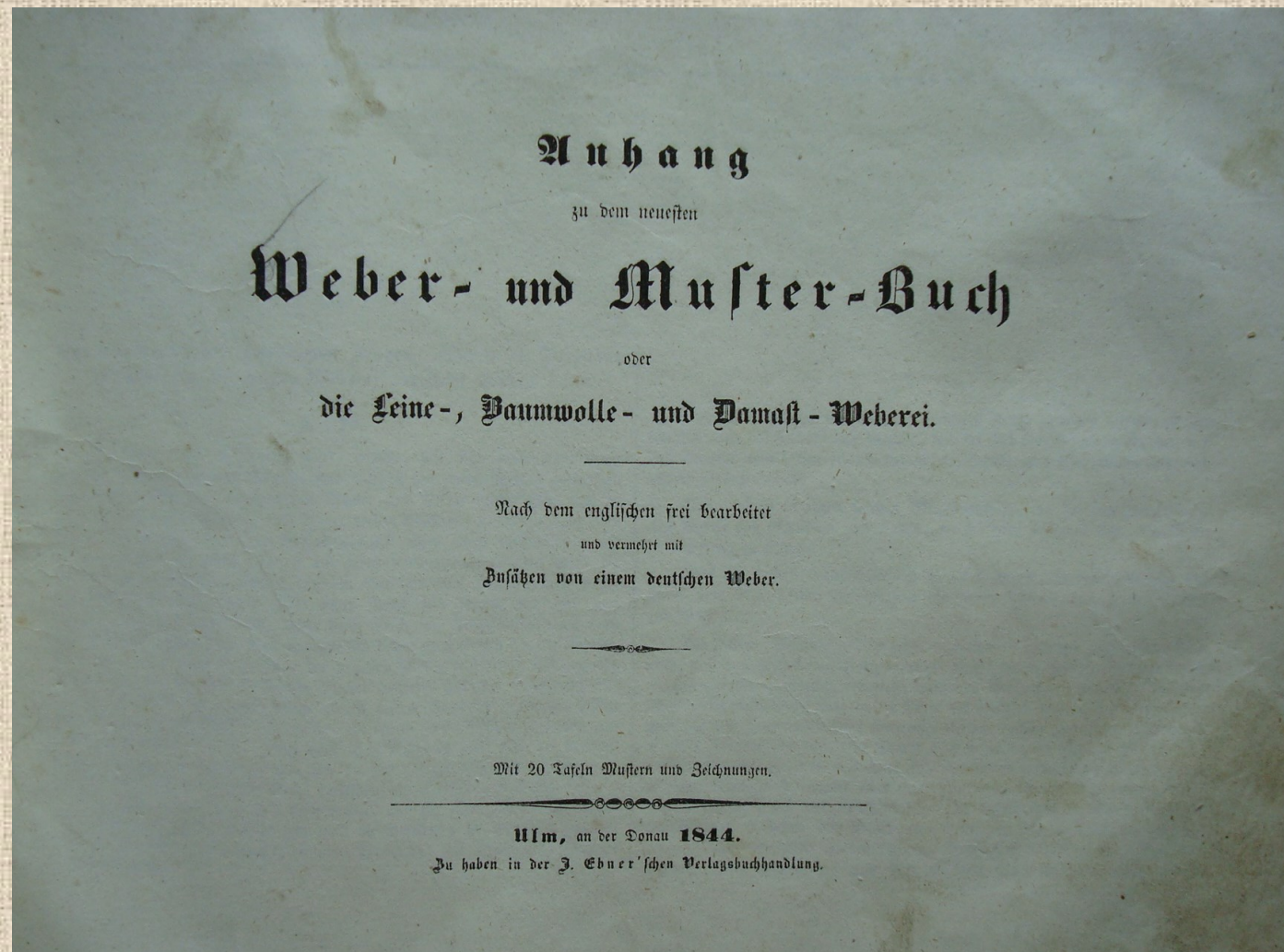
*Velku – audu pinumi:
vienkārtnis, trīsnišu un četrnišu trinītis*

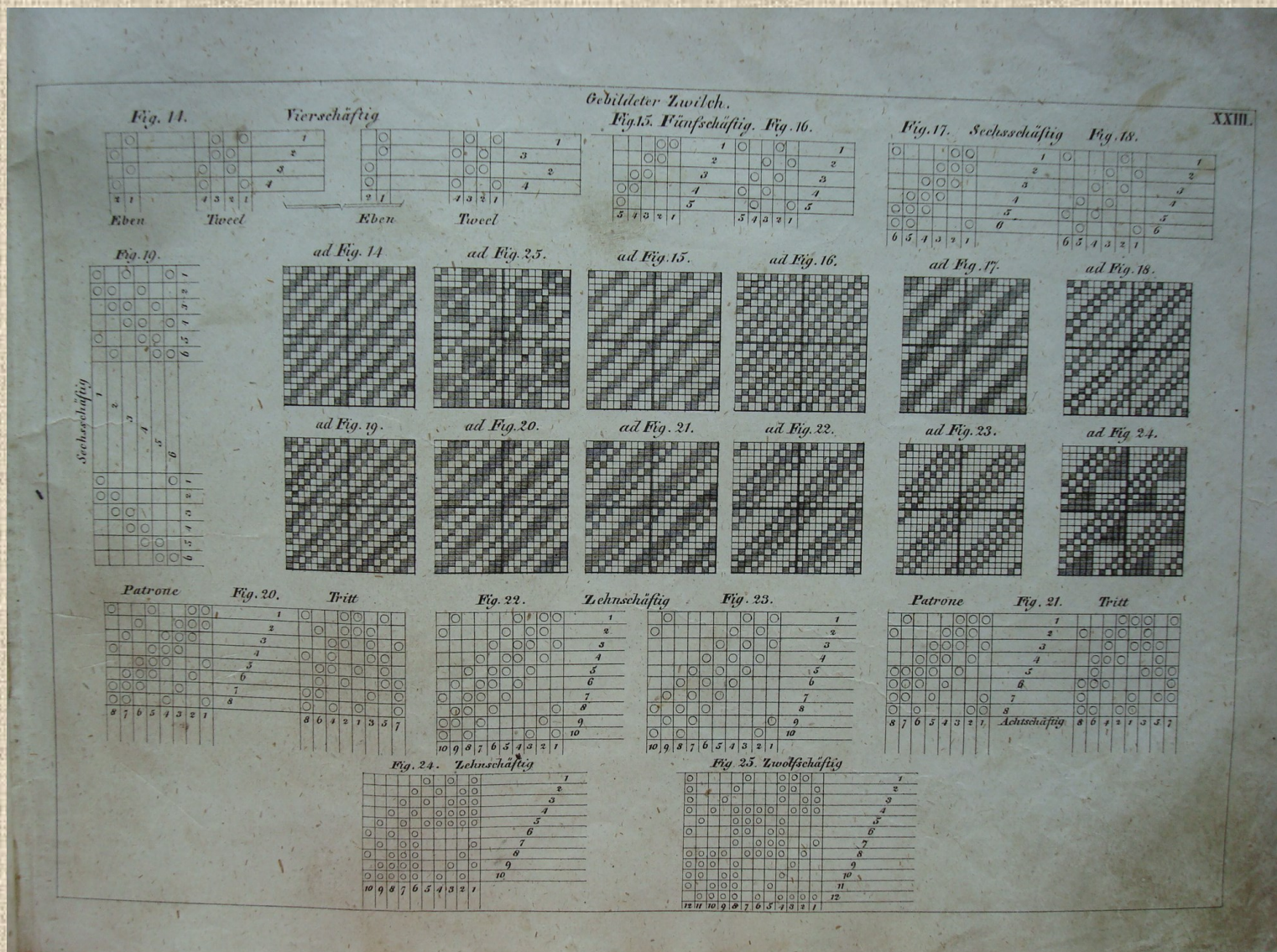
Ornamentu albumi - Musturu grāmatas
(iespieddarbi)

„Renefstes Weber und Musterbuch für die Band und Mafchine“ (1844)

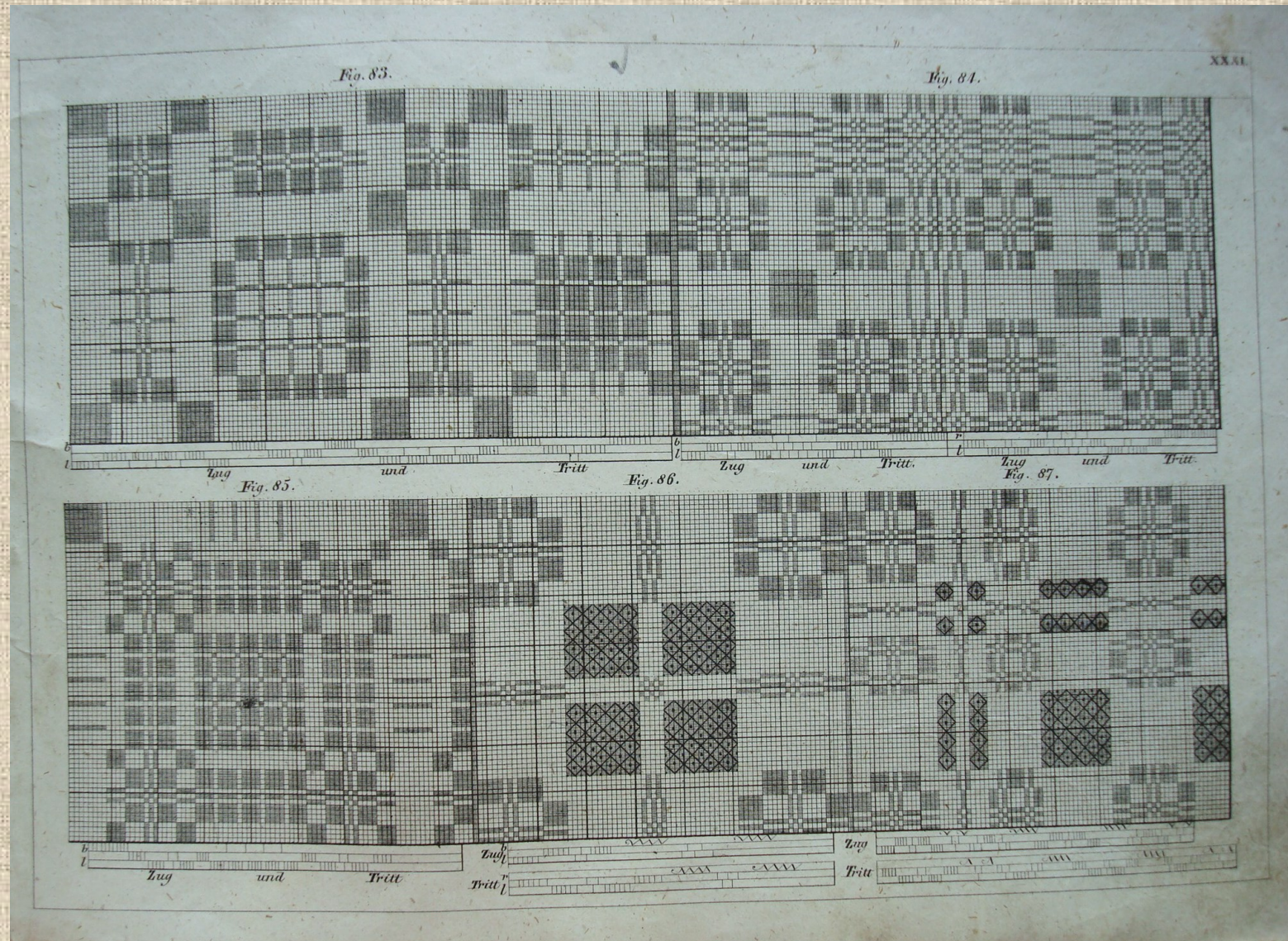
LNVM Vēstures departamenta Rakstīto materiālu kolekcija, VN 15180

„Renestes Weber und Musterbuch für die Band und Mafchine“ (1844)
LNVM Vēstures departamenta Rakstīto materiālu kolekcija, VN 15180

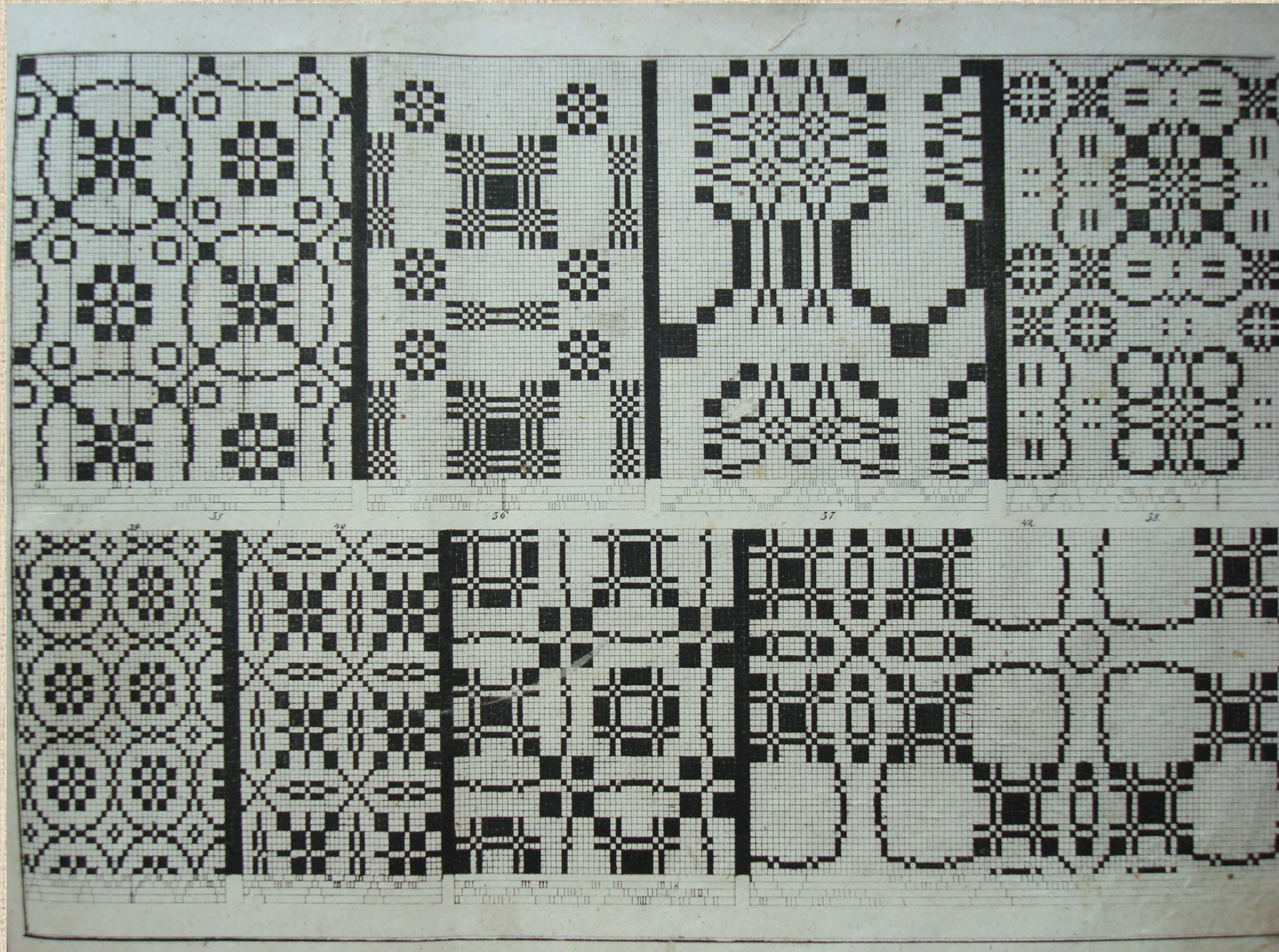

„Renefstes Weber und Musterbuch für die Band und Mafchine“ (1844)
LNVM Vēstures departamenta Rakstīto materiālu kolekcija, VN 15180

„Renefstes Weber und Musterbuch für die Band und Maschine“ (1844)

LNVM Vēstures departamenta Rakstīto materiālu kolekcija, VN 15180

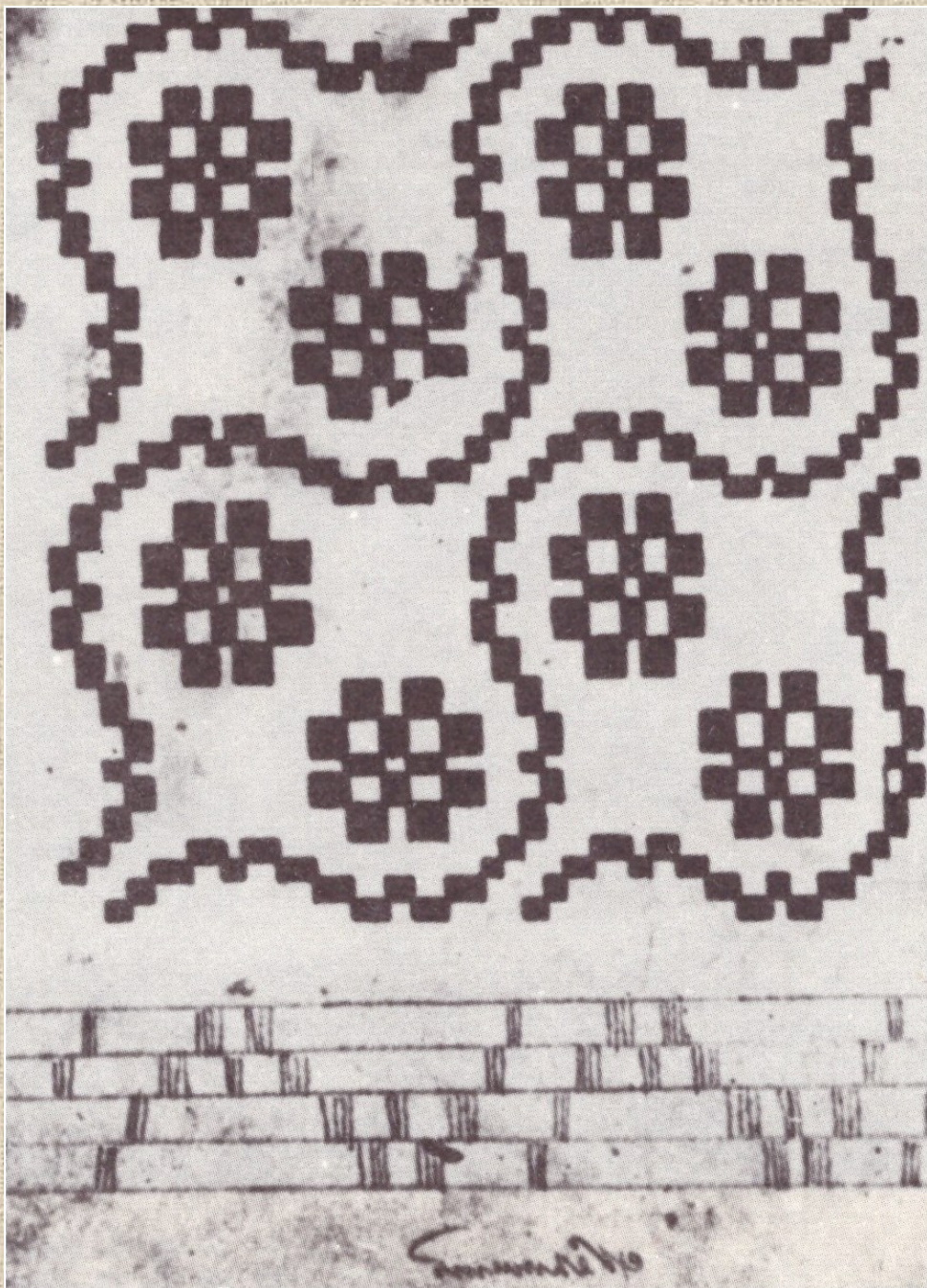

Vēveru grāmatas (rokraksti)
rakstu zīmējumu un piezīmju krājumi

Latvijas kultūras vēsturē ir konstatētas **divu tipu vēveru grāmatas**:

1) 18. gs. un 19. gs. vidus *vēveru grāmatas* ir t.s. **linaudēju rakstraudži** - ar roku zīmētie dreļļu rakstu krājumi, kuros ar tušu zīmēti raksti izpildīšanai paredzētajā lielumā, papildināti ar raksta tehniskiem atrisinājumiem;

2) 19. gs. beigu *vēveru grāmatas*, ir aušanasursos apmācīto audēju teorijas un piezīmju klades, kurās līdztekus tehnisko atrisinājumu zīmējumam ir ielīmēti vai iešūti noausto audumu paraugi.

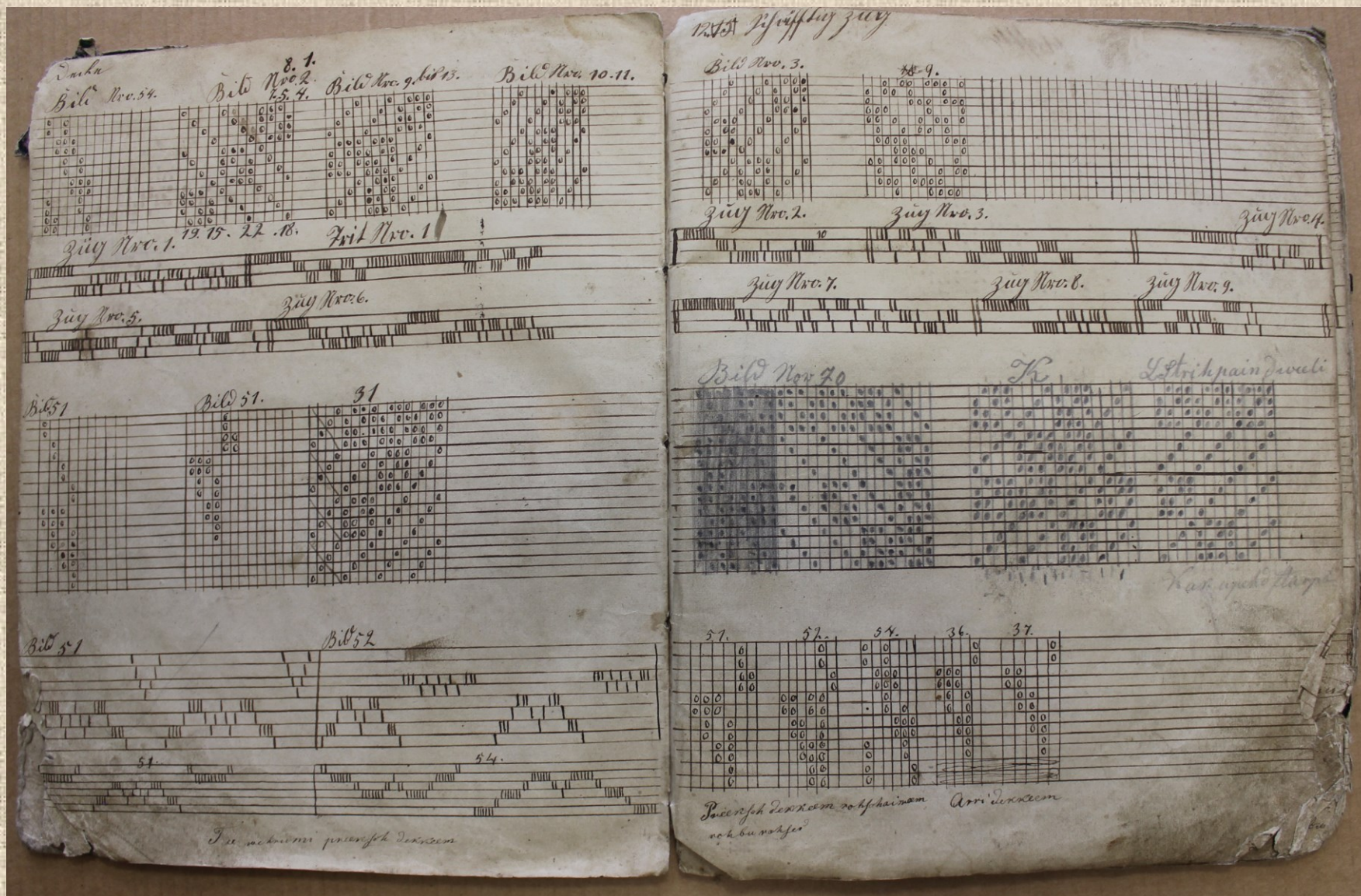

Launkalnes pagasta

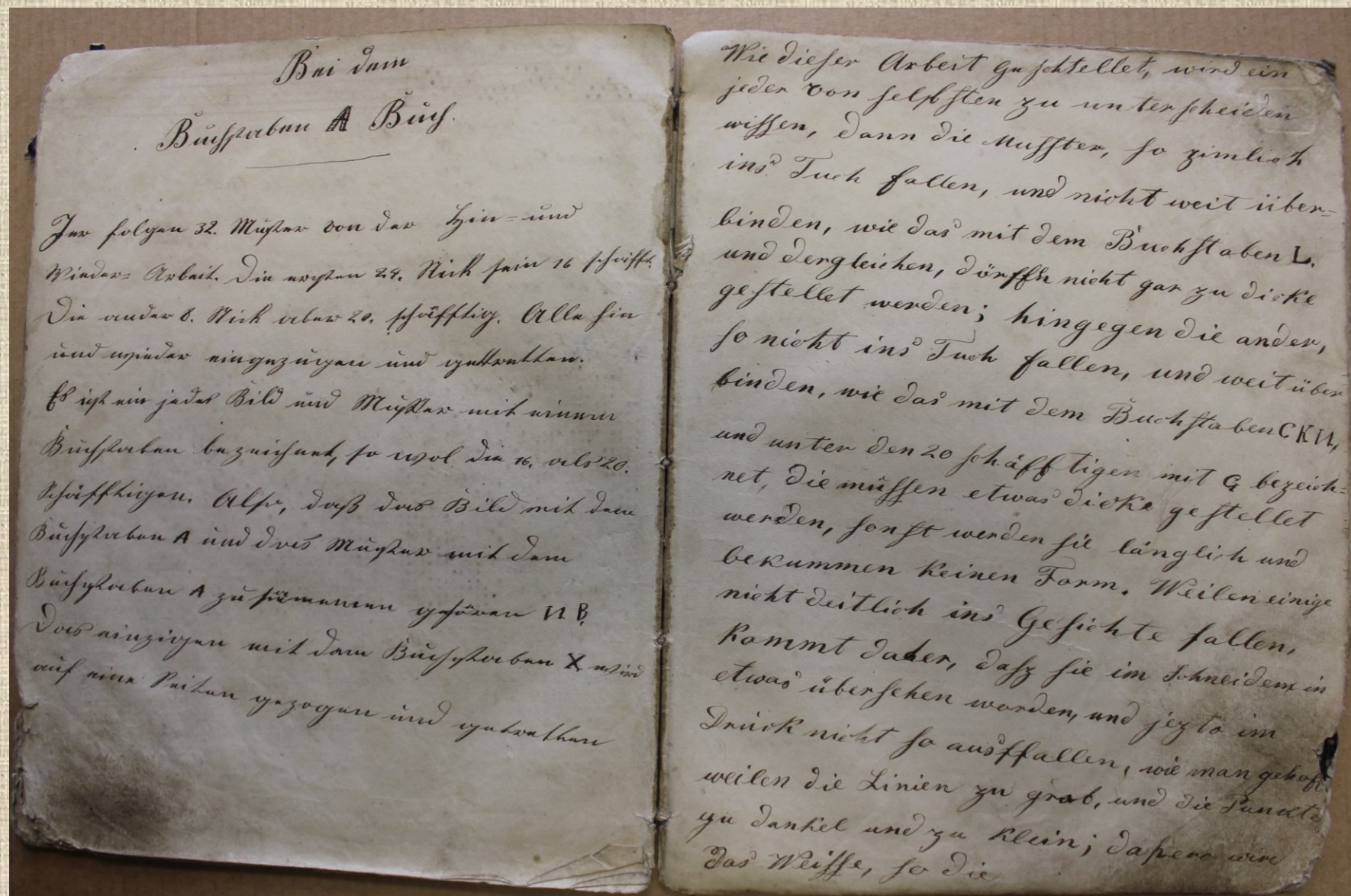
“Veckainažu ” audēja Ruņģa

1856.gada 50. raksts no 53
rakstraudža rakstiem

J.Saulītes «Vēveru grāmata»(97 auduma raksti + vērumi). JVMM
11950 1877.g. 21 x 17.2 cm

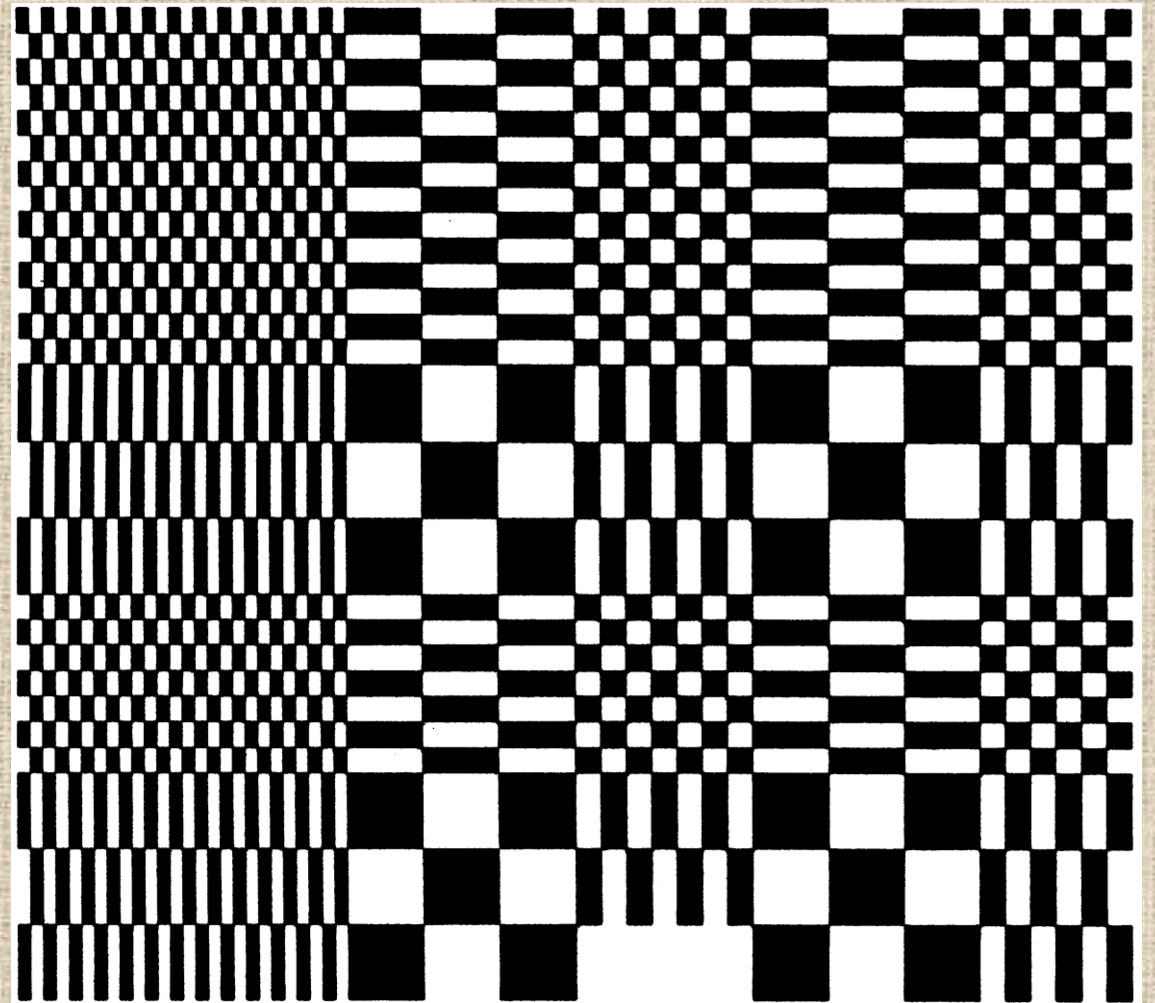
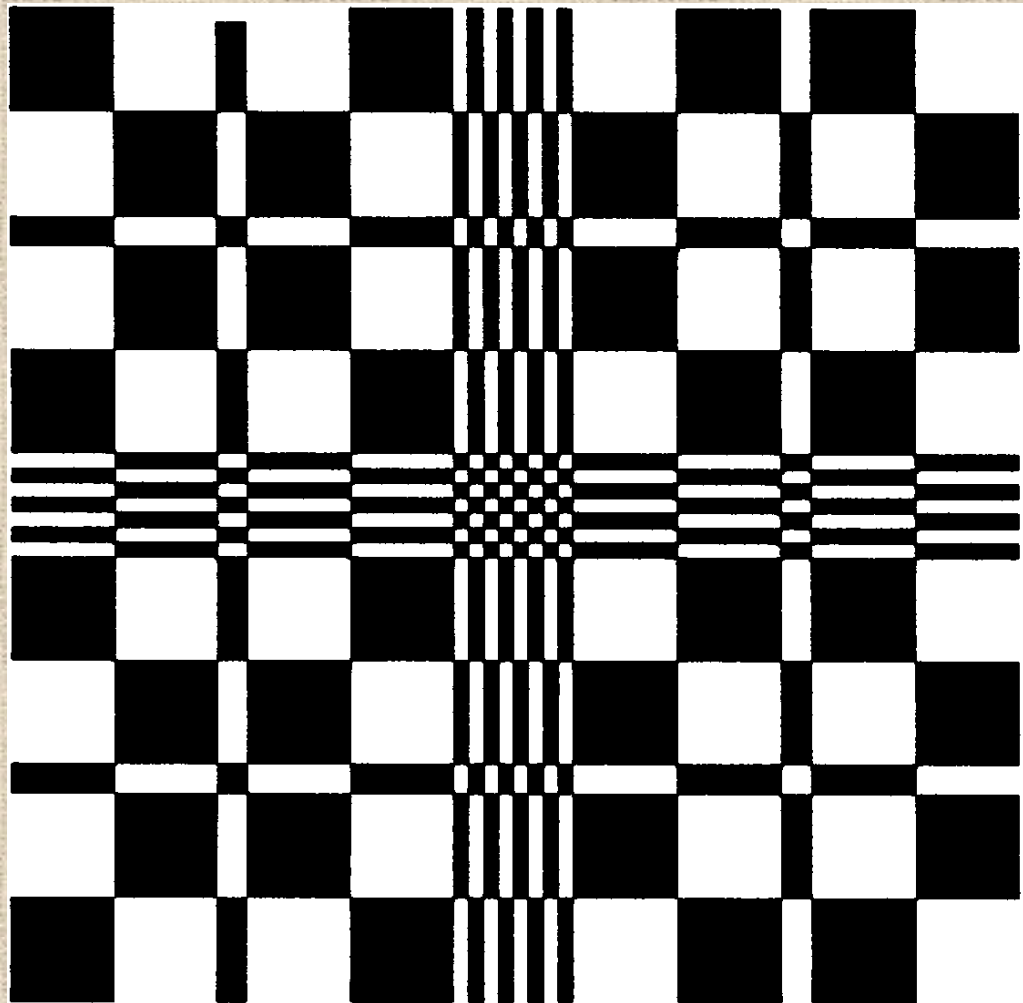
J.Saulītes «Vēveru grāmata» (97 auduma raksti + vērumi). JVMM
11950 1877.g. 21 x 17.2 cm

Rucavas dreļli 20.gs. sāk.

19.-20.gs. mijā Vecpiebalgā austie drelli (dvieļi)
E 57, 645; E 61, 2141

19.gs. nogales vēveru grāmatas :

1) *“somu audēju grāmatas”*

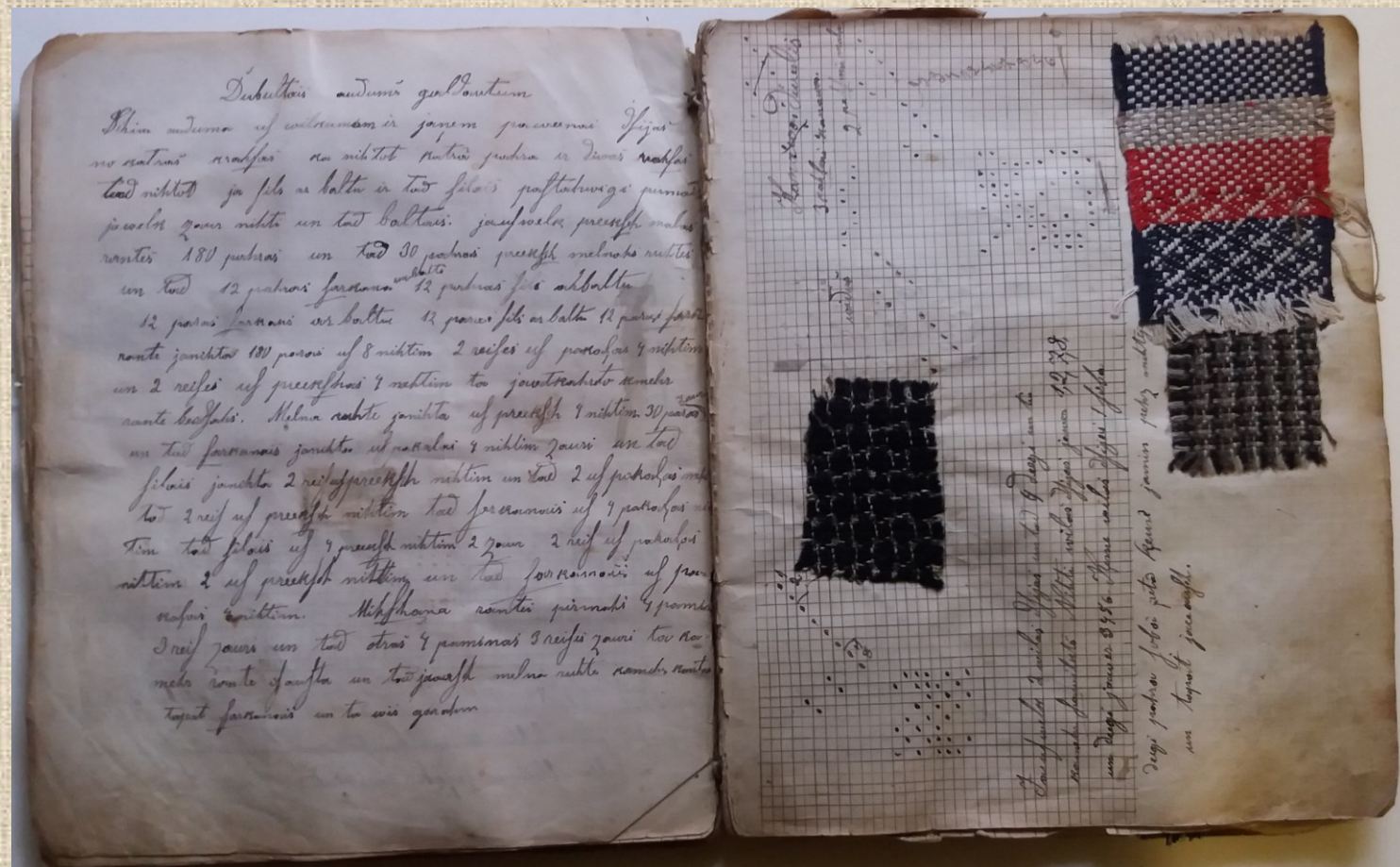
2) *“jaunmodes musturu grāmatas”*

Somu audēju grāmatas

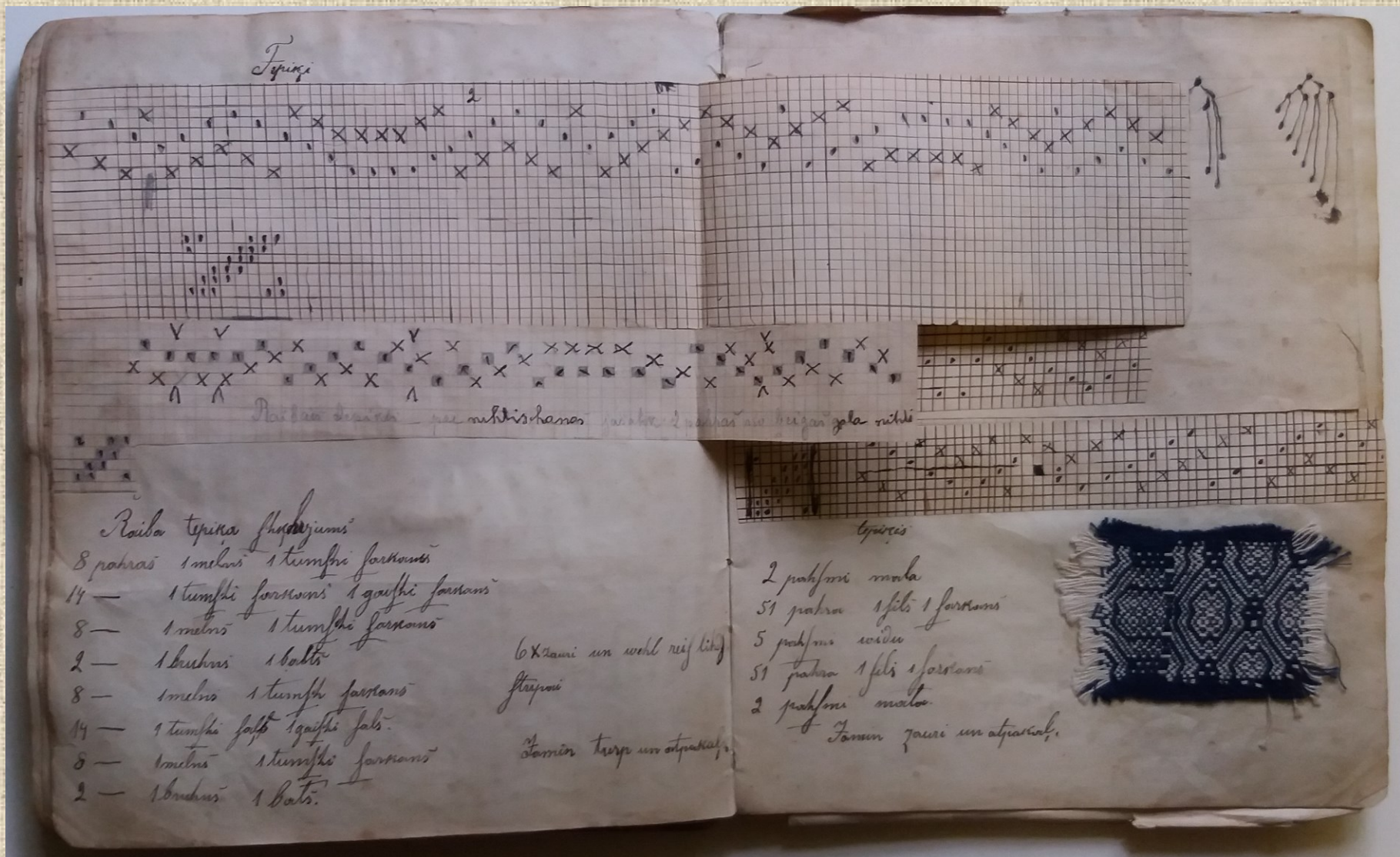
Piebalgas audēju grāmata (1890. -1915) (110 auduma paraugi + zīmējumi), iegūta Inešos no audējas Emīlijas Liepiņas. BDM 3221

Piebalgas audēju grāmata (1890. -1915) (110 auduma paraugi + zīmējumi), iegūta Inešos no audējas Emīlijas Liepiņas. BDM 3221

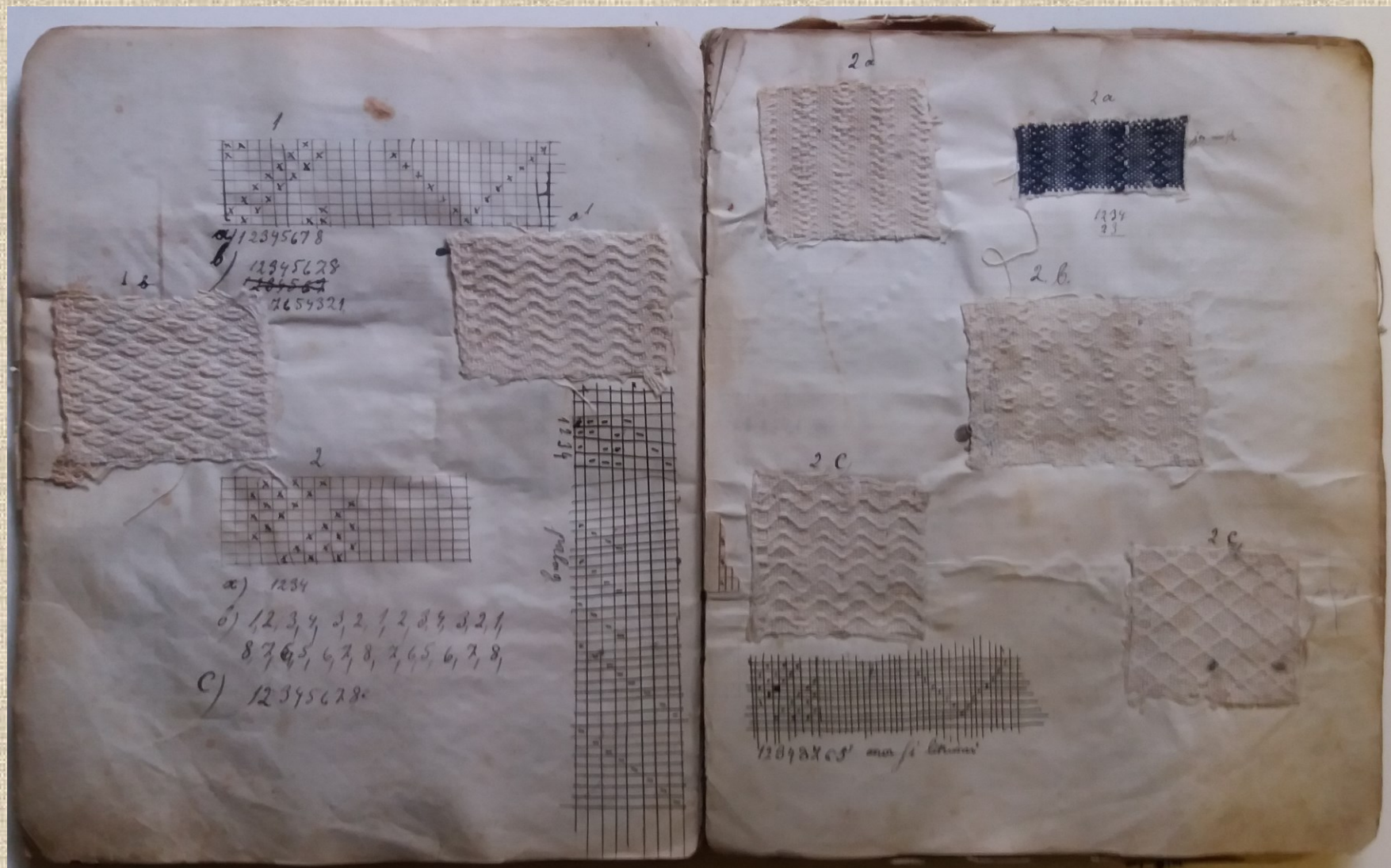
Piebalgas audēju grāmata (1890. -1915) (110 auduma paraugi + zīmējumi), iegūta Inešos no audējas Emīlijas Liepiņas. BDM 3221

Piebalgas audēju grāmata (1890. -1915) (110 auduma paraugi + zīmējumi), iegūta Inešos no audējas Emīlijas Liepiņas. BDM 3221

Piebalgas audēju grāmata (1890. -1915) (110 auduma paraugi + zīmējumi), iegūta Inešos no audējas Emīlijas Liepiņas. BDM 3221

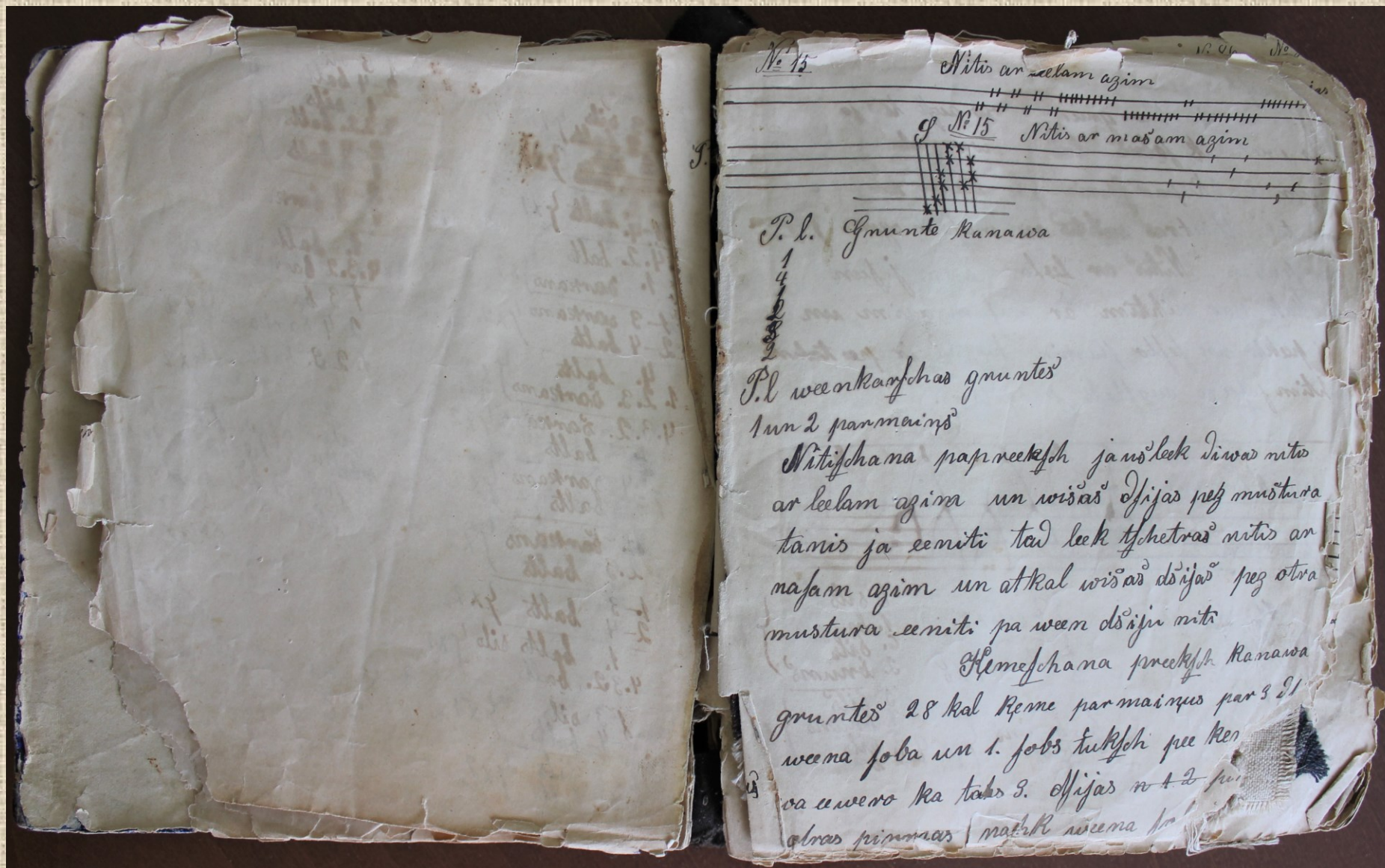

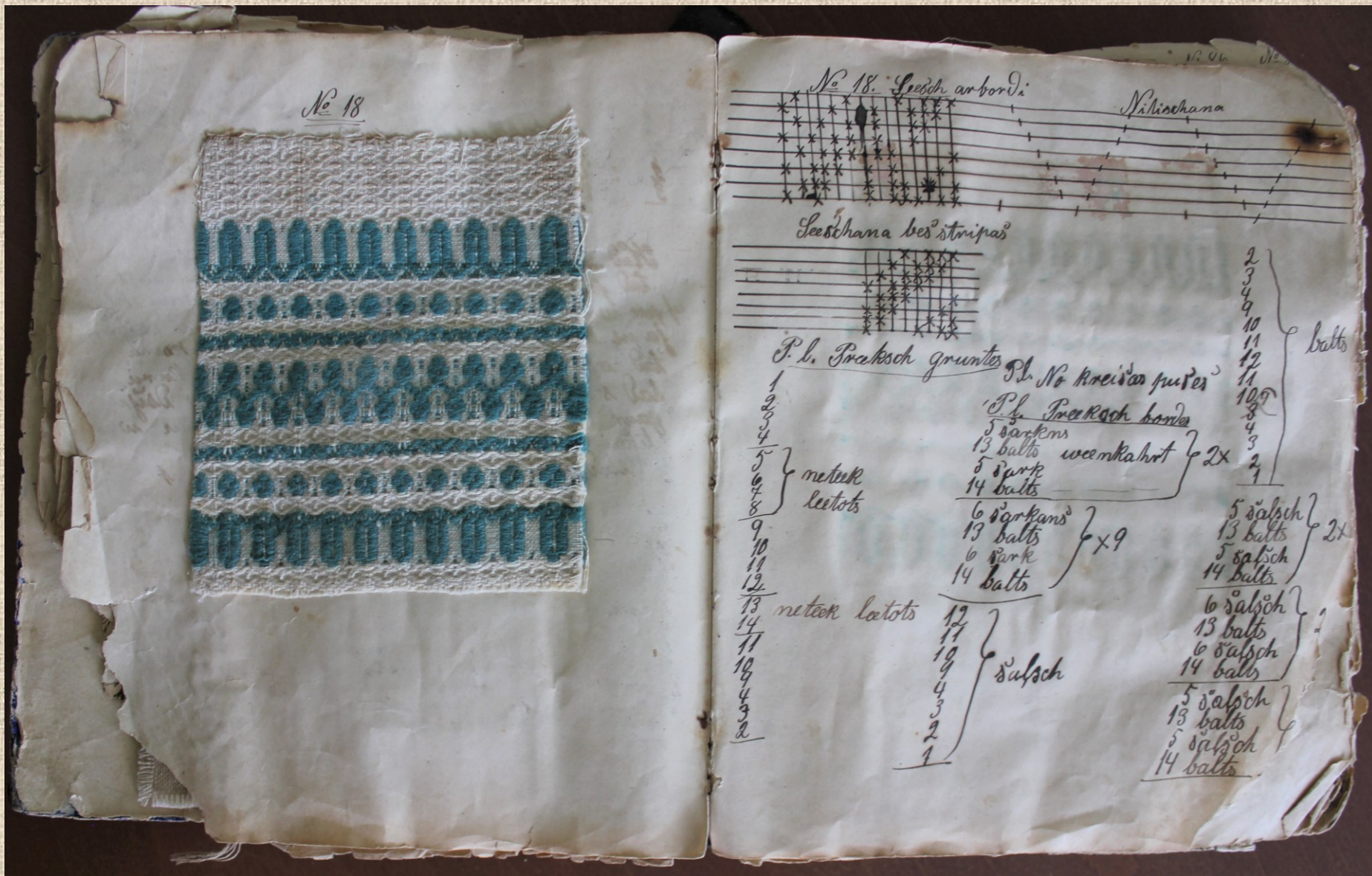
Vidzemes (Raunas) audēju
grāmata (1890.g.?) ar 142
audumu paraugiem un
tehniskiem aprakstiem.

Vidzemes (Raunas) audēju grāmata (1890.g.?) 142 audumu paraugi.

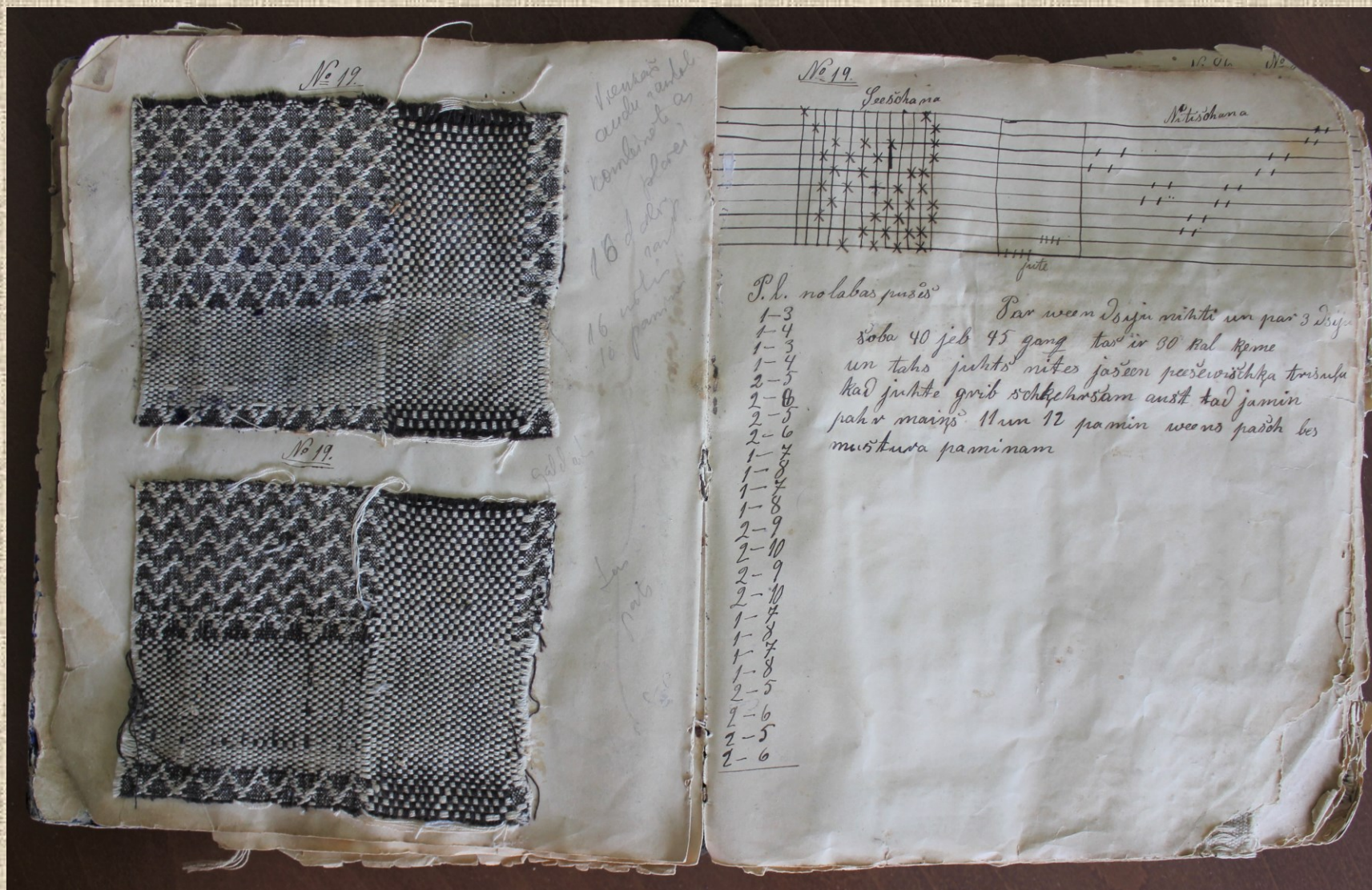
BDM

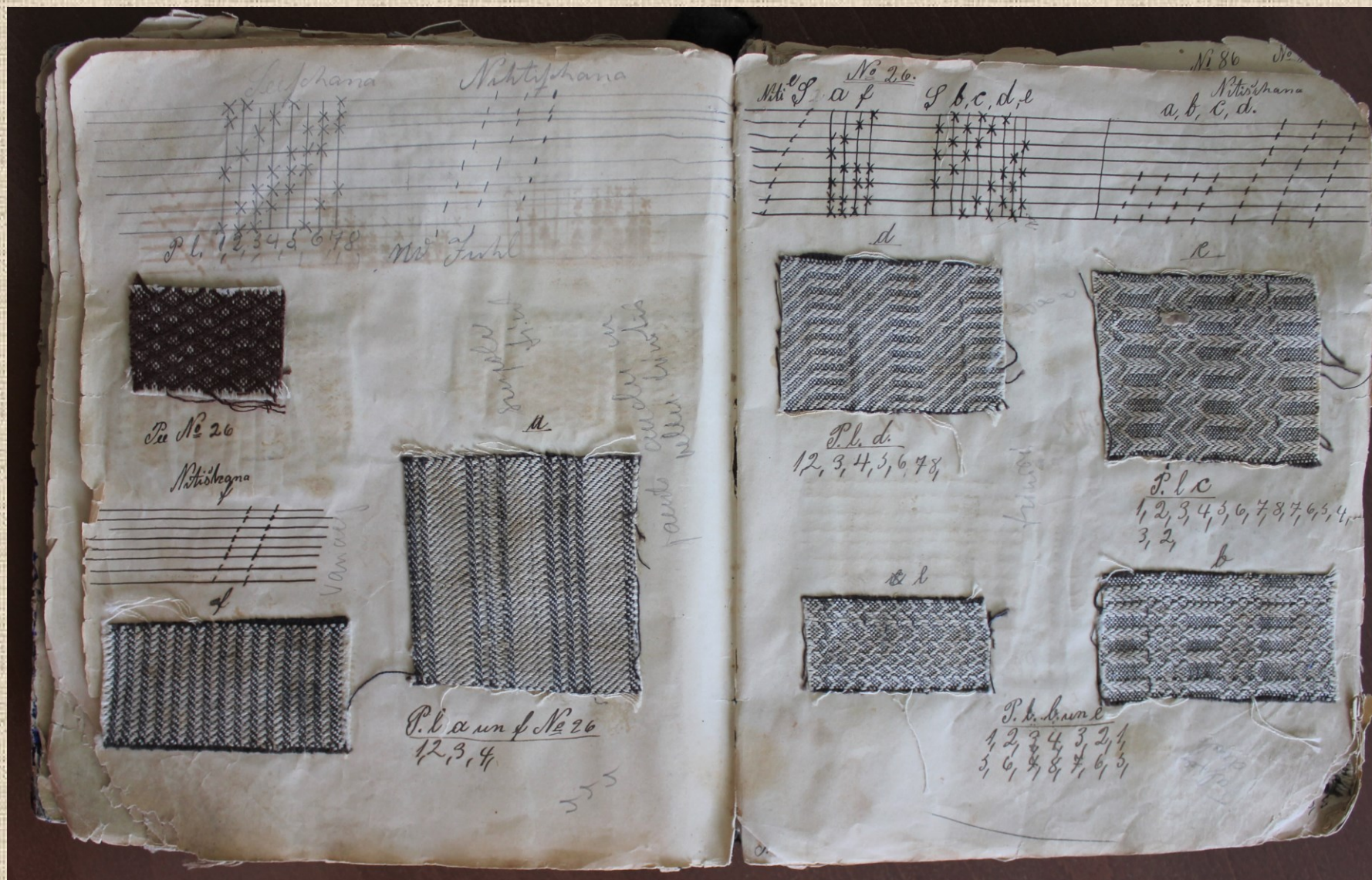
Vidzemes (Raunas) audēju grāmata (1890.g.?) 142 auduma paraugi

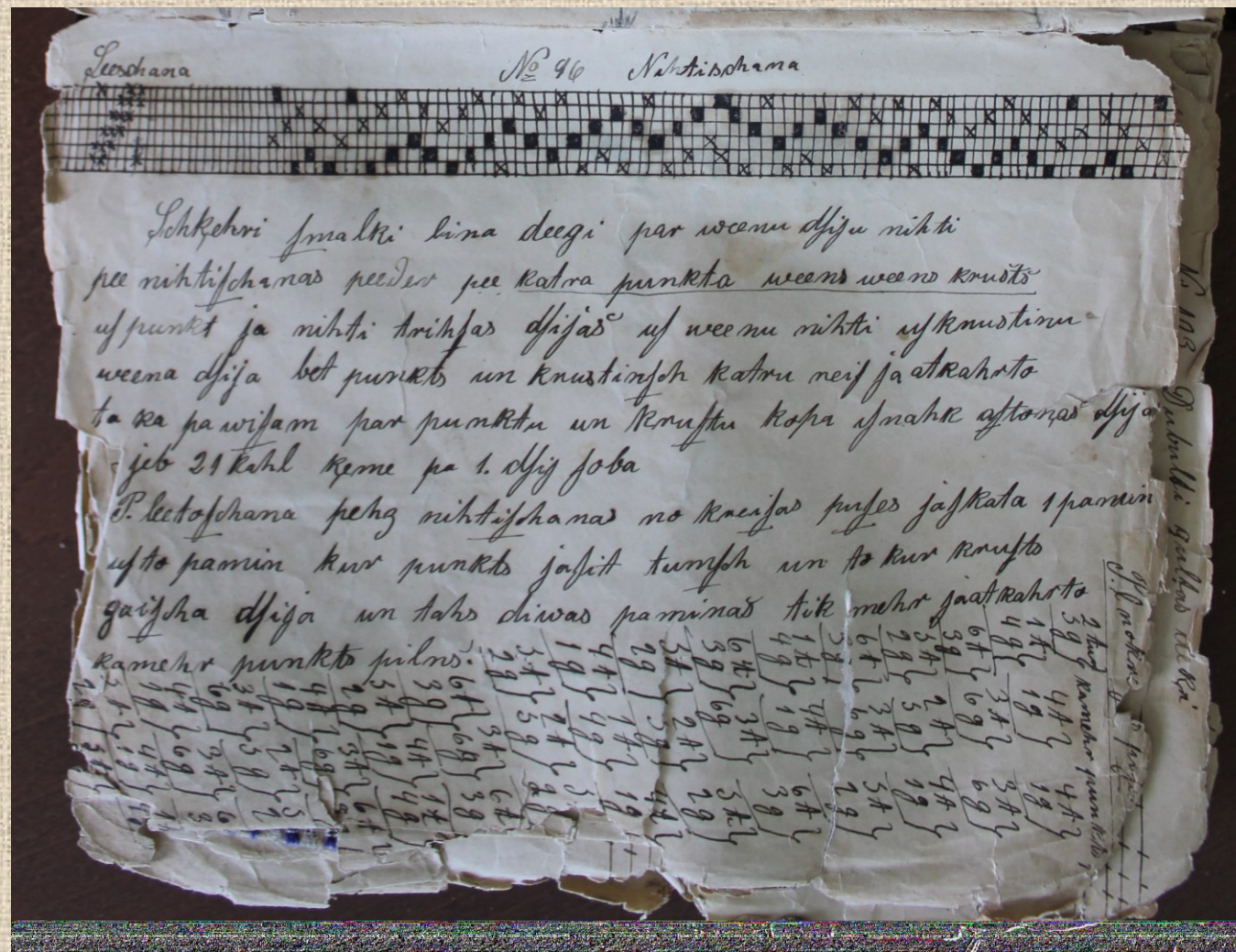
Vidzemes (Raunas) audēju grāmata (1890.g.?) 142 audumu paraugi. BDM

Vidzemes (Raunas) audēju grāmata (1890.g.?) 142 auduma paraugi. BDM

Vidzemes (Raunas) audēju grāmata (1890.g.?) 142 auduma paraugi

„Salnēnu audējas” 1920. gadi:

priekšā sēž audēju meistare
Līze Gulbe

no kreisās puses stāv
Alīda Brode un Anna Prīse.
(E26, 1890)

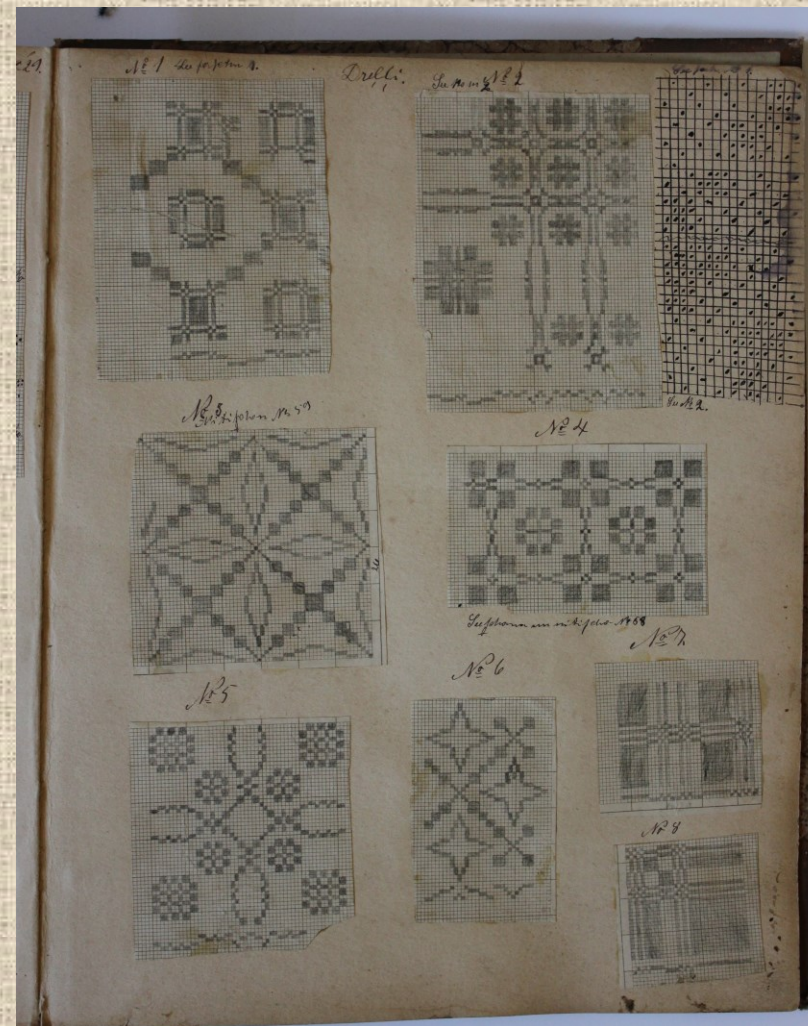
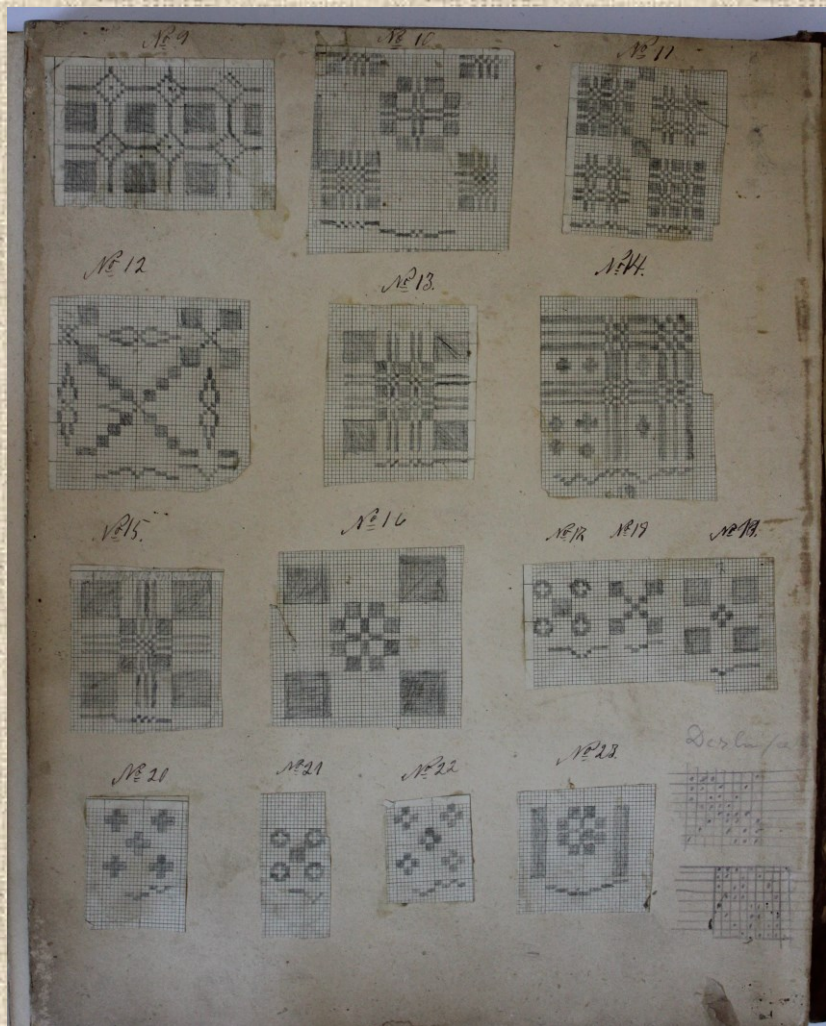
Marijas Bertas Kariton musturu grāmata (35 x 26.5 cm) ar 46 paraugiem un 23 zīmējumiem (1906). Turaidas muzejrezervāts. TMR 27651

Marijas Bertas Kariton musturu grāmata ar 46 paraugiem un 23 zīmējumiem (1906). Turaidas muzejrezervāts TMR 27651

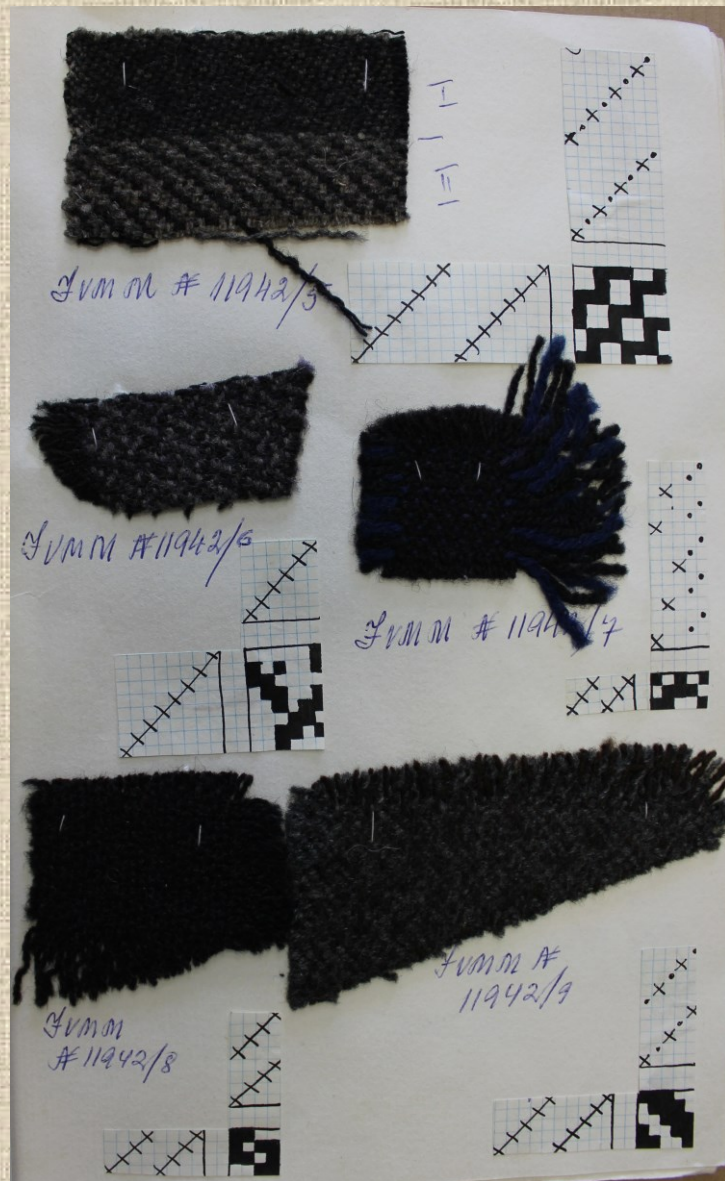

Marijas Bertas Kariton musturu grāmata ar 23 dreļļu rakstu zīmējumiem (1906). Turaidas muzejrezervāts TMR 27651

Jaunmodes musturu grāmatas

J.Saulītes (juniora) Vēveru grāmata (18 auduma paraugi, 16 zīmējumi).
Zaļenieki (1912.g.) JVMM 11942

J.Saulītes (juniora) Vēveru grāmata (18 auduma paraugi, 16 zīmējumi).
Zaļenieki (1912.g.) JVMM 11942

Paldies